

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

A felirati javaslat bírálói.

(—c.) Nem kellett volna semmi különös látnoki tehetség arra, hogy mindenki, aki csak egy kicsit ismeri ellenzéki politikai pártjaink lapjait, előre megírhatta volna, mit fognak azok mondani a szabadelvűpárt felirati javaslatára. Persze, hogy szerintük kétségbeejtő gondolatszegénység nyilatkozik e feliratban, szintelen izléstelenséggel; hogy tartalom és érzés nélkül repetálja az a trónbeszéd szavait, kibővítve, ellapítva minden mondását üres és erőltetett frázisokkal. Persze, hogy „böles bolondság“ az ilyen írás s testetlen szófüzés az eszmehiány eltakarására használt politikai szólamok összetétele, melyből az ellenzék semmit sem tud ki-sejteni, miután benne egyetlenegy konkrét fogalom sincsen, a mit megfogni lehetne.

Bokross Elek e felirati javaslat szerzőjének bizonyára nem lesz panasza ez elbánás ellen, mert az ellenzéki lapok olvasói, még az ellenzékiek is, a vezércikk és a felirat elolvasása után kellő mértékre fogják tudni leszállítani az előre megjósolható és rég nem ismert Kraftausdruckokat.

Nincs is nekünk ez ellen semmi kifogásunk. Ha valaki a valutarendezést, a

közigazgatás államosítását és az ezzel egybefüggő összes belügyi reformokat, az egyesületi és gyülekezési jog szabályozását, a jogrend és politikai szabadság biztosítását, a szabadelvű irány érvényesítését, az igazságügyi reformok egész sorát, az adótörvények helyesbítését, a közoktatás, közgazdaság, közlekedés, földművelés terén a feliratban is érintett reformokat — mind nem tartja megfogható fogalomnak: — azzal szemben könnyű a polemizálás. Nem betűvel, nem szóval, nem cikkel, hanem csak egy — szánandó mosolylyal.

Ott azonban, ahol az ellenzéki lapok akaratlanul is a komoly bírálat fegyverét használják, ott szívesen felvesszük a keztyűt.

Véleményünk szerint csakis a függetlenségi és 48-as párt sajtója lehet támadó fél a felirati javaslatnak a közjogi kiegyezést és a koronázást dicsőítő részével szemben. De azok a hírlapok, — melyek az 1867-iki kiegyezés hiveinek vallották magokat, azok ellentétbe jönnek saját politikai hitvallásukkal, ha a koronázás és kiegyezés 25-ik évfordulóját s a szintén közjogi alapon álló szabadelvű pártnak a kiegyezésre vonatkozó őszinte,

nyílt elismerő szavait kicsinyléssel, sőt gunynyal fogadják.

Vagy a nemzeti párt, melynek kitűnő vezére még egy magán társaság disztribúcióját is felhasználta arra, (és helyesen tette), hogy a koronázás tényéről a 25-ik évfordulón megemlékezék, — ha most a kormányon ülne, a kiegyezés nagy tényéről, a koronázás 25-ik évfordulójáról nem emlékezett volna meg? Valjon nem-e vétkes mulasztást követett volna el az a párt — mely loyális a és minden utógondolat nélkül igaz hive a kiegyezésnek, ha a legpregnansabb alkalmat elmulasztotta volna a nemzet alkotmányos többségének, Deák Ferencz nagy művéhez való törhetlen ragaszkodásáról biztosítani a nemzet lelkesedéssel szeretett jubiléjára királyát? Szinte látjuk, hogyan támadták volna meg e mulasztásért az állítólag közjogi alapon álló ellenzéki politikusok.

És ha az ellenzéki sajtó, mely a kiegyezés alapján áll, attól fél, hogy az erre való utalás rossz taktika volt mert alkalmat fog adni a felirat ezen része a függetlenségi pártnak arra, hogy a kormány állításait az 1867-iki kiegyezésről, s annak természetéről, fejlődéséről, a 25 év történetéről „agyonezáfolyják“: mi e fé-

A 'Debreczeni Ellenőr' tarczája.

Vén leány.

Végig táncolta az egész farsangot. Hányadikszor már? Elpirul a gondolatra: bizony, az ötödiket. Kissé sok, így, ahogy ő táncolta! hajadon fővel, anélkül, hogy a báli termekben menyasszonyi koszorút is szerkesztett volna.

Mennyi reménnyel kezdte meg a bálózást! Az elv-sztett boldogság fájó seb gyanánt égési lelkét, midőn eszébe jut az első bál, összes izgalmaival, vágykeltő ábrándjaival, veszedelmesen sebes keringővel és avval a nyalka huszártisztval, aki olyan sokat táncolt vele. Akkor boldog volt, tulságosan boldog. Azt hitte: a menyországban van. S remélte, hogy ez mindig így lesz, hogy örökös fény, el nem sötétülő derű övezi majd körül: az édesség, mely szívét boldogítja, soha meg nem szűnik; a villamos forróság, mely végig reszketetté egész valóját, ki nem hül soha: azt hitte, hogy most már csak egyre boldogabb — egyre megelégedettebb lesz.

Csalódott. Hamar és keservesen a huszártiszt rövid idő múlva észre sem vette; és őt, természetesen, bántotta a mellőzés. Nem tudta: miért, de tetszett neki e fiatal ember,

aki először közelített hozzá nyájas szavakkal, bolondos bókokkal.

Csinos külseje meghódította az ártatlan lelkét, mely épen olyan gyorsan csalódott is. Szerencsére a könnyű seb hamar gyógyul. A tánc kábító hatása s az elmaradhatlan udvarlóserg felejtette vele az első gavallért. Ismét boldognak érezte magát s könnyűnek, mint a lepke. Bálról-bálra táncolt estétől reggelig; sokszor nap-nap után, elpusztíthatlan jó kedvvel. Aranyos hangulata kedvenczévé tette a tánczos ifjuságnak, mely körülrajongta, mint a méhek a virágot. Ünnepeleljünk.

Es elmúlt az egyik farsang. Utána a másik. A harmadik, a negyedik. Az udvarlók közt alig akadt néhány, aki a bálokon kívül is ügyet vetett volna reá. Pedig szép leány volt. Az most is. Sugár a termete, hamvas rózsás az orcája, csupa tűz a szeme, menyországot ígér az ajaka. S mégis. Méhek elszállottak; a virág ott maradt. Az évek multak s a várva-várt menyasszonyi koszorú nem jött.

A negyedik farsangon végre akadt egy komoly jelölt. Nagyon is komoly: az volt a baj. Hiába; mikor az ember ötven éves rendszeren megkomolyodik. Gyakran meg is kopaszodik. Néha a fogai is kihullanak. De az sem ritka eset, hogy a Wertheim-kaszája tele van. Egy ilyen példánynak tetszett meg.

Oleg szíve kihűlt szerelmével ostromolta a leányt aki azonban fiatal volt és nem tudta megbocsátani kérőjének, hogy ő már nem az. S a dolog vége természetesen az lett, hogy a lakadalom idejét ismét el kellett halasztani; ki tudja: mikorra.

Szinte bántják ezek az emlékek, melyek hivatalosan jöttek elő ez órában, a farsang temetése után s sorba idézik a multak történetét. Miért is van az, hogy a rosszakra még évek múlva is oly hiven emlékezünk s a boldogság, a jóleső, a részegítő mámor elszáll, mint a foszló köd? Az idő szárnyakon jár. Nem tekint és nem vár senkire. Az imént felserdült leánynak ime, nagyocská huga is van. Rózsa mellett bimbó. Eszrevéteti magát. Üde és bájos. Szemei csak úgy csillognak, mint a gyémánt és ajkai fölött ugyanaz a kedves mosoly, amely néniét oly szeretetreméltóvá teszi.

Nem, itt nem lehet többé titkolásról szó. Akármint áll a dolog: itt két nagy lány van. Egy fiatalabb s egy idősebb.

Idősebb! Tehát vénebb? Vén leány. Hídeg borzongás futja végig e gondolatra. Kezébe takarja égő arcát s szemét nedvesnek érzi. Agyában vadul repdes valami; a halantéka, azt hiszi, rögtön kettépattan. Szíve hevesen ver; vére, e forró láva, nyugtalanul rohan ereiben; sötétnek lát mindent maga

lelmet és aggodalmat nem osztjuk. Ha itt az alkalom, jól van! Ki a szinnel. A ki a kiegyezést, mely a nemzet és a trón közti három százados viszályt megszüntette, s alkotmányos fejedelmet ültetett Szent-István trónjára, tüdősnak, helyesnek, szükségesnek tartja, az a védők táborába áll, a ki nem, annak legyen bátorsága azt megmondani.

Egy öngyilkosság.

— Gróf Csáky István. —

Azt az embert aki összes nagybecsű munkái között méltán a legbecesebbnek találta az ifjuság védelmére kifejtett működését, — azt az embert éri a legnagyobb, leggyászosabb csapás, ami egy apát sújthat: az, hogy gonddal fölnevelt, a legnagyobb reményekre méltán jogosított fiát, ifju élete virágzásának teljében kell látnia a ravatalon, önként, öntudatosan szétroncsolt aggyal.

Egy oly tragédia, aminőhöz hasonlót ez a szenvedések, gyötrelmek, tragédiákkal és könyvekkel tel század vége aligha képsé mutatni.

Egyelőre nem lehet mérlegelni: mit vesztett a közélet ez ifju ember gyászos halála által.

Az apa, az államférfi országos gondjai közé éles törként befurakodik a véres alak, az apai bánat és az apai fájdalom. E korán kioltott ifju életnek árnya gyakorta fog az országos, nehéz gondok tisztult levegőjében fekete felhőként megjelenni s az erős, hazafias lélek öntudatos működését megzavarni.

A szellemi műveltség előkelőire is gyász borított az öngyilkosság. Tudvalevő, hogy a szellemi arisztokrácia, a tudomány, irodalom és művészet előjáró munkásai az ifju öngyilkos anyjának, Csáky Albinné grófasszonynak szalonjában találják meg Magyarországon az egyetlen nagyuri hajlékot, ahol egymással eszméket cserélhettek.

Most ezt a szalont hosszú időre bezárja a gyász.

Tudvalevő, hogy az árvamegyei husz-ezernyi éhező fölsegítésén munkálkodók elnöke, szive, lelke Csáky Albinné grófasszony volt a mai napig. Most ezt az áldott szívet is elzárja egyelőre az édes anya gyásza és fájdalma.

Az ifju öngyilkos, akit idealizmusa kergetett a halálba, bizony nem gondolta meg, minő önző volt, mikor csak a saját fájdalomával gondolt s nem törődött azokkal a veszteségekkel, amelyeket közvetve okozott golyója.

É: mi volt öngyilkosságának oka? Lehet-e egy virágzó élettel, ambícióval, reménnyel teljes és sok szép szerencsével megáldott ifjunak más oka az megválni életől, való megváltásra mint az örökéletű, az egész világot forgató szerelem ideális, tiszta, hatalmas, lelker alkotó, szívet megtöltő szerelem, a melyet az utóbbi időben botorul megtagadott ez a nagyon-nagyon tudós világ; de amely, ha érzékeny, fiatal friss vértől dobogó szívet tölt be, azt lefoglalja, rabul teszi egészen, parancsol, diadalmaskodik az egész ember fölött s oszt életerőt, szenvedést és halált.

A fiatal Csákynek halálát osztott. Ravatalán a legszebb koszorura fölírhatják: a világ megtagadott érzelmé egy halálos állítással felelt a tagadásra.

Az egyik forrás ugyan azt vallja, hogy az öngyilkosság oka szívbaj, oly betegség, melynek elsorvasztó gyógyíthatatlansága és gyötrelmei elől az önkényes halálban keresett menekülést a szenvedésekhez nem szokott ifju. Ez sem volna csodálatos. A fiu de sícle-élet közvetlen hatása ez a halálba menekülés. A század végén finomak lettek idegeink; de összetörtek izmaink s megromlottak szerveink. Se a kitartásra, se az eltűrésre nem eléggé erősek. É: naponként ismétlődő példaként áll előttünk a hősiség számba menő gyáva futás a küzdelmek s a lemondás elől az enyészet karjai közé. Szervi gyöngeség s az ismétlődő példa eléggé megmagyarázná a halált.

Am ezzel a föltevésével szemben erősebb az a másik föltevés, hogy gr. Csáky István dr. a szerelem halottja.

Egyik verzió szerint azért lett öngyilkos, mert egy Czebrján, más szerint egy Pejacsevich grófkisasszony nem akart neje lenni; egy harmadik verzió szerint pedig szülői ellenezték házasságát.

E három verzió közül melyik áll meg: korai, de gyöngédtelenség is volna meghatározni.

Tény annyi, hogy egy ifju, akinek még könnyüvéru bohóságokra kellene magát ragadtatni a természet rendje szerint, a század százféle szerveket elrontó tudományosságával színültig megtelt. A nagy tanulás közben ideje sem volt az ifjui vér buzogásának engedni. A komolyság korán ráült a lelkére. S

amikor az itjui emócióknak legnemesebbeknek kellene lennie: akkor arra ébred, hogy ő pelyhetlen állal, de megöregedett agyvelővel voltaképen méltóságos tagja egy szörnyen komor, országos testületnek, amelybe az ifju derűség, a pajkoskodó napsugár sehogy sem illik bele.

A bohóskodásnak, ami után vágynia kellett, egyszerre és örökre utját vágta a komor, méltóságos, öreg társadalomba való becsöppanés.

Talán egészen természetes, hogy lenyűgözött ifju ereje a szívnek, a nyugtók közül egy édes leányarcz láttára, kitör, követeli magának a szerelem, az idealizmus megtagadott uralmát: s mikor ez erő kifejtésében el-lenállásra talál, — megtörik.

Ez a lélektani magyarázat talán tisztább és érthetőbb.

Nőegyleti jelmezbal.

(Egy áruló levél.)

Mindenekelőtt — tudja-e tisztelt felelős szerkesztő ur, hogy mi az a toilette-titok? Ha nem tudja, amit fölteszek: kérdezzon meg egy feleséges vagy nagylányos embert, hogy mit jelent az, mikor az asszony (lány) a házból járó varrókisasszonnyal bezárkózik a munkaszobába: „lélek az ajtón se be, se ki” — míg el nem készül az, amit találgatni sem szabad, — nem hogy megtudni és kitálni.

Ami ott folyik a zárt ajtó mögött, — az egy darab teremtés (tudákosan, a férfiak nyelvén: creáció) Egy bál ruhá — ugy készült, mint egy poitikus színű. Kigondolják, megtervezik, földolgozzák, tökéletessé teszik, azután — a lámpák elé állítják és — lesik a sikert.

Es én mégis dobogó szívvel bár, de vagyok olyan rossz, hogy elárulok önnek egyet mást ezekből a titkokból. Mindenesetre azért mert ön tisztelt szerkesztő ur még nem tudja hogy mi az a toilette titok.

Ha már tudná, nem érdemelné meg, hogy indiscreciónnal lelkiismereti furdalásokat okozzak magának.

Ime egy pár jelmez;

N y á r.

Szép, szőke, sugár lány. Arany kalász. disz a világos ruhán. A nagy, pittoreszk szalmakalapon — vad, mezei virágok. Arany-sarló a szimbolum. A cipő — pipacsvirág-szín.

előtt s körül sehol egy sugarat s mindenütt csak e két szót hallja, látja: vén leány.

Rettenetes: Csúfja tesz a világnak. A háta mögött azt sugják majd a bálokban, hogy ime ez már vén leány. Öt év óta jár már táncolni, még sem ment férjhez. A huga is mellette van. Nem lehet tagadni hogy az is nagy leány. Tizenhét éves, legfeljebb egy évvel látszik fiatalabbnak. És ő most mellette még idősebbnek tűnik fel. Szörnyű helyzet...

Soha sem érzett fájdalom önté el szívet keserűség, mely nem akar szünni és kén, mely már éget és öldököl egyszerre. Elfelejt minden eddigi szenvedést a mostani mellett. A gondolat, az aggodás, hogy vén leánynak tartják, szinte kétségbeejti. Hát valóban vén leány-e? Igazán vén az, aki huszonhárom éves? Nem az igazi, harmatos, virágfakasztó tavasz az is, ami az ő feje fölött virul; nem az üde ifjuság sugárzik az ő arczáról is? Ki mondja, hogy ő nem fiatal többé? Szemei égnek, mint a villám, szívet csak úgy perzseli a forróság, lelke kész körülölelni az egész világot; ifjunak, szépnek érzi magát: ki meri mondani, hogy nem az?

S amint ezeket kipirult arczozal szinte lázban csillogó szemekkel elgondolja: sóhaj szakad föl kebeléből. Megkönnyebbültnek érzi lelkét. Nem, bárki mondaná is: ő nem vén leány. Az ifjuság ereje, tüze él s forr benne: annak rózsás álmait szeretné ő is

megvalósulva látni: ő sem vette meg ki a maga részét fiatalágából, élni, szeretni akar, hisz ehhez a fiatalágnak joga van.

Abbrándozásait huga szakítja meg, Könyvnyü léptekkel jött, ugy, hogy néjje alig vette észre. Igazán kedves gyermek. Okos szemében tűz és mélység, arczán szellem és báj honol.

— Nem zavarlak? — kérdé lány hangon.
— Hogy zavarnál? — szólt a leány s a féltékenység bizenyos nemével tekinté hugát. — Mit akarsz?

— Tanácsot szeretnék kérni tőled.
— Tanácsot? Mi lehet az a fontos ügy, amelyben az én tanácsomra szorulsz?

— De ne nevedd ki, — szólt tartózkodva a kisebbik leány s lesüté szeméit.

— Miért nevetnél? Igazán kíváncsivá teszsz. Beszélj!

— Hát hallgass meg azt hiszem, te fogod a legjobb tanácsot adni. Te jártasabb vagy az ilyenekben — tevé hozzá hamis mosolylyal.

— Nos, mi az? kérdé izgatott kíváncsisággal a nagyobbik nővér.

A titok kipattant. Sugva, remegő hangon, akadozva mondta el a kis leány a nagytitkot, melybe belepirultak mind a ketten. Nézte meg az ember! A kicsike szerelmes. Félve vallotta be a vénjének s kérdte, mit tegyen. Tovább már nem hallgathatott. Meg

kellett mondania; mert attól tartott, hogy egyszer álmában kibeszéli s akkor vége minden titoktartásnak.

— Es miért kérsz én tőlem tanácsot? Jártasabb vagyok én az ilyen dolgokban?

— Gondoltam, — akadozott a kis lány — hogy te mégis inkább tudod, mit kellene tenni?

— De hát honnan tudnám én?
— No, csak ne tedd magad, — tört ki a hugoskából. — Hát nem voltál szerelmes soha?

— Hallgas! — válaszolt, majdnem idegesen a fiatal néne. — Nem voltam.

Pedig a szíve akkor is sebet kapott.

A kis ártatlan épen neki mondta el édes, féltve őrzött titkát, azt az óriási titkot. Kinek is mondhatta volna el másnak?

Szerelmes a huszártisztbe: ugyanabba, aki öt évvel ezelőtt neki ndvarolt. Ellovagolt párszor az ablak alatt, betekintgetett: mosolygott; a leányka visszamosolygott és — már szerelmes, Istenem milyen könnyelműek ezek a gyerekek s milyen hamar jön-megy náluk a szerelem.

— Nem felelsz? kérdé gyöngéden a kis leány újból. — Csak tán nem neheztelsz? Szólj. Vagy valami kifogásod van? De hát mi? Beszélj! Nem-e derék, szép ember? Hiszen mama is dicsérte mindig; ha jól

M a r g i t. Göthe Margitja. Szőke szépség. Ez kék ruba, fekete bársony szegélylél; fehér selyem betét. Egy darab középkori. bájos-poezis.

F i n e d e s i e c l e. Ez a neve a toilletnek. Vgyüléke a rokokónak s a modernnek. Fekete sima bársony, tarka himzéssel, róz-aszín selyem derék. Havasi virág dísz. Fehér paróka. Barna, eleven szépség.

Két jelmez a „K a n á r i h e r c z e g n ő”-ből. Bizar, festői formák, fényes megjelenés. Akkor is feltűnne a kanári jelmez, ha nem az a két szőke nővér viselné, akiknek úde, ifju szépsége a toilletet emeli, nem pedig megfordítva.

O r o s z p ő r n ő. Szlavianszky Agraneff bájos Nadicskájának ragyogó, tarka, keleties toilletje két jelmez által is képviselve lesz. Egy elegáns szőke asszony és egy csinos leány mutatják be az orosz népviselet gazdag pompáját.

A n c i e n t e g i m e k o r a b e l i j e l m e z. K aszikus, tiszta szépségen — rózsaszín selyem ruhaal. Fehér selyem Watteau derék. Igaz csipkék. Fehér paróka.

S z é l k a k a s. Originális toillet-ötlet. A ruha fehér könnyű habfodroktól áll, telehintve fehér kristálycseppekkel. (Amik az esőt jelképezik.) Az övről négy széles szalag hull alá a ruha szegélyéig. A szegélyen feliratok: Kelet. Nyugat. Észak. Dél... az ezeknek megfelelő festmények. A derék égszínkék, ezüst csillagokkal. Az övön — hévmérő. A haj szabadon. Hajdísz: ezüst sisak, szélkakással... Az ölet egy kis barna lányé, aki ep oly csinos, mint leleményes.

S a t a n e l l i a. Előkelő, bájos barna nő. Mggyipiros, selyem fodros rubaajhoz — fekete prémes derék, amely hátul frakkbaú végződik. A vál on piros gazdudorok. A haj kibontva, elől magas puffal, melyből kis mefisztoi szarvacskák bukkanak elő. A láb on piros cipők — ördög fejcskéekkel.

G i g e r l i. Egy szép barna menyecske és nővére azt fogják bemutatni, hogy a gigerli-viselet is lehet bájos jelenség, csak kecses formákat takarjon. A toillette: nagy koczkás selyem ruha, vörös selyem gigerli paletot, fehér selyem ing, széles öv, fehér gigerli-kalap, monokli, aranygombos pálcza.

S p a n y o l é s t i r o l i n ő. Két ifju, kedves nővér. A spanyol: fekete bársony ruha — himzéssel, piros spanyol derék, fehér bloussal. A csipén keresztül tarka selyem sál. A fején kerek spanyol kalap. A ti-

emlékszem, te sem haragudtál rá soha. Mond mit tegyek, ha megint erre jön? Ne menjek az ablakhoz?

Nem felel. Hiába kérdezi, ösztönzi, kéri nem válaszol. Csak ül csendesen, szótalanul, lehajtja fejét s keze gépiesen babrál öt év kedves emlékei; felhalmozott csinos tánczrendek közt. Nincs ereje válaszolni, nem tud feleletet adni. Elűz-e az ifjut, kit még most is jobban szeret, mint az azóta megismert, nem kevésbé üres embereket? Hisz a mai ifjak közt alig van néhány, aki nem ilyen. Aki komoly és igazán szeret... Feldulja-e hugának most épülő boldogságát?

Nem, nem tudja, mit tegyen. Csak tartóztatja magát, míg huga, hallgatagságát látva, csendesen kimegy a szobából s akkor két karjára támaszkodva, nem korlátolja tovább könyeit.

Hadd folyjanak; hadd sirassák az elvesztett, most már igazán elvesztett ifjuságát — és megfélekedve imént újra éledt reményeiről, életet és uramat kívánó fiatalágáról; ajkai gépiesen remegve susogják:

— Nincs menekvés. Igazán vén lány vagyok...

Adorján Armin.

roli: rövid kék ruba; sima, szorosan a testhez simuló füzöderék fekete bársonyból; fehér bőju ingváll. Tiroli kalap.

I n d u s j e l m e z. Barna, szép nő, sápadt, érdekes keleti arc. A jelmez: fehér könnyű gaze-ból, mely sranynyal van átörve. A kezeken arany karikák. Arany pénzekből nyakdísz. A fején fehér fátyol... A keleti mi-zicizizmus — perszonifikálva.

* * *

T. Szezesztő ur!

Engedje meg, kérem, hogy hnapra hagyjam a öbbit. Mert még van áruzkodni valóm — egész egy légió.

Gitta.

Debreczen az éhezőkért.

Az árvamegyei inségesek ügyében Debreczen egyike volt az elsőnek, a ki megmozdult, hogy humánus szívének sugallatát követve, a nyomoron enyhítsen.

Első volt a debreczeni dalegylet, a ki a dal varázst vetette latba, hogy pénzt szerezzen inséggel sújtott hazánkainak, felvidékieknek. A jótékonyterén annyira ömért debreczeni hölgyek sem maradtak el a szent ügyből s részint mint működvelők a dalegylet hangversenyén közre fognak működni, részint pedig mint a nőegylet tagjai, járulnak hozzá a nyomor enyhítéséhez. Ugyanis bár a jótékony nőegylet működése tulajdonképpen helyi érdekű, mégis a husvétkor rendezendő női kézü munkakiállítás tiszta jövedelmének egy részét a felvidéki inségeseknek szánták.

Midőn üdvözöljük a jótékonyterület emlitett faktorait, felvetjük azt az eszmét hogy a gazdag Debreczen nem siet hethetné-e élelmiszerek adományozásával a felvidéki inségesek segélyére. A kenyér, a szalonna, főzelékek és más ily élelmi czikkek gyorsan a helyszínre juttatva talán még gyorsabban segíthetnének mint a pénz, s az emlitett czikkek az egyes házak és gazdaktól hamarabb is kiteléneek. Meg kellene kérni a városi hatóságot, hogy az ilyen adományokat elfogadják és gyorsan juttassa a helyszínre. Ajánljuk ez eszmét úgy a városi hatóság, mint a közönség figyelmébe.

Ezeknek előre bocsátása után közöljük a debreczeni dalegylet által márczius hó 10-én este 7 órakor az Arany Bika nagytermében tartandó hangversenyen ének programját, melyen működvelők is fognak közre működni:

1. Nyitány. Bánkban Erkel Ferencztől. Előadja: Rác Károly zenekara.
2. Alkalmi költemény. Irta és szavaja: Rudnyánszky Gyula ur.
3. Magyar népdalok. Énekl: Bernáth Flóra urhölgy, Rác Károly zenekara kísérete mellett.
4. A Vándor (Schubert—Liszt) zongorán előadja: Stienacker Viola urhölgy.
5. Buosu. Férfikar Riebertől, énekl: a debreczeni dalegylet.
6. Magánda. Rip-Rip operettből, énekl: Donogán István ur Steinacker Sándor ur zongora kísérete mellett.
7. IX. Concert. Beriot. Előadja: Steinacker Viola urhölgy zongora kísérete mellett hegedün: Puky Endre ur.
8. Felolvasás. Mándoky Béla urtól.
9. Magyar népdalok. Előadja hegedün: Szilágyi Imre ur Rác Károly zenekara kísérete mellett.
10. Rákóczy. Hubertől — énekl: a debreczeni dalegylet Rác Károly zenekara kísérete mellett.

Mint a fenti műsorból látható, bátran állíthatjuk, hogy a nemes célra való különös tekintetből a hangversenyben olyan szereplők vesznek részt s a műsor olyan gazdag és változatos, aminőhöz hasonlót igen régen láttunk.

Maga a közönség érdeklődése is olyan óriási mértékben nyilvánul, hogy eddigelő — egy pár kivételével — minden páholy le van már foglalva.

Reményleni merjük azt is, hogy a rendező bizottság által a város hölgyeihez az egyszerű ruhákban való megjelenés iránt intézett kérelem, teljes sikert fog aratni. Az egyszerűség már maga is félsiker leend.

A hangversenyt vacsora és táncz követi. Belépti díj: Páholy 3 forint. I. r. ülöhely 1 forint 50 kr. II rendű ülöhely 1 forint. — Allöhely 50 kr. Páholyba menőknek nem kell külön személyjegyet váltani. Jegyek előre válthatók Gyenes Lajos divatüzletében, az estély napján a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtázatauk.

Színház.

(P). A Grünwald József által írott „Falurózsásít” adták vasárnap este színpadunkon, bár a darab végén kitűnt, hogy ezek a rózsák csak amolyan csinált virágok és nem valódiak még is meg kell arról emlékeznünk nemcsak azért mert az újdonságokról úgy is mindég referálunk, hanem azért is mert ezt debreczeni ember írta, tehát helyi termék...

A darab meséjét így első hallásra nagyon nehéz összeállítani, mert biz az nagyon darabos és hézagos is.

Kertész Gábor uramnak, ki jó módu földműves ember, van egy szeretetre méltó leánya (Réthi Laura) Rózsai, — a vele átellenben lakó Vitéz Márton nótárius urnak szintén van egy leánya Rózsai (Báthori Ilona) vitéz Márton azt szeretné, hogy Barona Bandi, (Hunyady) jó módu paraszt legény, kire még nagy örökség vár, de a kiről tudja, hogy a Kertész uram Rózsikájába szerelmes, az ő Rózsikáját venné el. Kertész z né asszonyom hiszékenységre és hiúságra támaszkodik tehát és elhitteti vele, hogy Bandi egy szegény fráter, a kit anya kitagadott az örökségből, hiszen ő csak tudja, mert ő írta a végrendeletet, nem is parasztnak való az a Kertész Rózsika, hanem urnak, ő már csupa barátságából gondoskodott is egy ilyen vőegényről Bárdosi (Fenyvessy) pesti ügyvédsegéd személyében, a ki jön is már lefele megkérni a Rózsai kezét. Kertész z né asszonyom rá megy a lépre s halani sem akar többé Barona Bandiról. Vitéz nótárának épen neve napja van s így sok vendége érkezik, a többek közt Barona Bandi is, a kivel megteszi azt a tréfát Vitéz uram, hogy egyuttal a Kertész Rózsai — kezét kit csak az imént szöllött el tőle — megkéri a számára. Persze kitérő választ kap, a mi azt egészen elkészeríti. De megérkezik ám Bárdosi s így együtt be mennek Vitéz házához mulatni. Gündör Sándor — akarám mondani Barna Bandi aztán addig leskodik az udvaron, míg Kertész Rózsit — ki maga sem tudja miért jött ki a házból, meg csipi és vallatóra fogja. Itt Rózsikával furcsán vagyunk, előbb azt hiszük, hogy nem szereti Bandit, azután megint azt hiszük, hogy szereti, végre még is tisztába jövünk vele, hogy biz' ő keme nem szereti.

A Keresztös József (Hegedüs) lelkész ur Imre fia meg a Vitéz Márton uram Rózsikája után bomlik. Írott is hozzá egy szép verset, csakhogy nem meri maga odaadni neki, hanem rá bizza Cseber Mihály kisbíróra, — a ki melleleg legyen mondva Gonosz Pistának egy miniatúr kiadása, — hogy az adja át Rózsinak. Cseber pedig elég nagy számár arra, hogy a rá bizott verset Kertész z Rózsinak adja át s egyuttal találkoztót kér az Imre számára az ákácokban.

A találkozás megtörténik, de Bandi rajta csipi őket s csinál egy nagy skandalumot melynek az a vége, hogy Kertész z uram megátkozza leányát — akár csak a „Falu rosszában.”

Hanem ez épen nem gátolja Bárdosit abban, hogy Kertész Rózsit elvegye. Az es-

küvő megtörténik s az új pár Pestre megy lakni s lezz a paraszt leányból pesti fiskálisné.

De bizony itt nagyon rosszul megy a sorsa, mert bár gyermekök is van már, Bárdosi egyre lumpol, eltékozolja mindenét, úgy hogy éheznek is s a legnagyobb nyomorúságban vannak. Kertészné vele van leányával, de ketten sem tudják Bárdosit jó utra téríteni és következik a kétségbeesítő pillanat, hogy már a gyermeknek sincsen mit enni s úgy a nagy anya, mint az anya egy gondolatától megkapatva az utcán járó-belők könyörületességéhez folyamodnak segélyért, miután már Kertész Gábor uramtól sem érkezik segély.

A hideg téli időben a nagy anya — Kertészné — egyik fölől, az anya gyermekével karján másik fölől koldulnak segélyt, jó szerencse, hogy Kertész uram a Cseberka'uzolása mellett épen ekkor érkezik Pestre s az utcán egymásra ismernek s a két nő nagy elájul örömében, hogy Rózsi még a gyermekét is elejti.

A harmadik felvonásban már Rózsi ismét mint vidám paraszt menyecskét látjuk szülő falujában s meg tudjuk tőle, hogy Bárdosi a miért neki szemrehányást tettek, a Dunába ölte magát s így ő most már özvegy s hogy kis leánykája már 3 éves.

De itt tudjuk meg azt is hogy Vitéz Márton jegyző ur, lelkiismeret mardosás miatt megtévelyodott s hogy most a pap fia Imre a jegyző, a ki még mindig epekedik Vitéz Rózsiáért, mert ez, ő tudja miért; bár nagyon szereti Imrét nem skar neje lenni.

Haza kerül azonban a világgá ment Barna Bandi is és olyan szépen tudja ígérni hogy szerető apja lesz a kertész Rózsi hü leányának, neki magának pedig hites társa, hogy ez végre is kezét nyújtja neki. Vitéz Mártont pedig megismervén Bandit, vissza nyeri esztét és ezen a révén Keresztés Imre elnyeri a Vitéz Róza kezét.

Nagyon meg látszik a darabon hogy a „Falu rosszat“ előbb írta meg Tóth Ede, mert olyan sok rokon vonás van ebben hogy lehetetlen rá nem nem ismerni. Csakhogy halvány másolatként tűnik ez fel, melynek sem költői nyelvezete, sem drámai hatása nincsen.

Jó alak benne Cseber Mihály hü bíró csak hogy ez meg épen a Gonosz Pista jellemére vall. Általában hibája a darabnak hogy az egyes jellemeket nem domborítja ki s hogy e miatt a néző sokszor zavarba jön. Erre kellett volna több gondot fordítani s bizonyára a siker is nagyobb leendett.

De hát Grünvald József nem akar a drámáiról konkurrensé lenni mint dilettans nem állítható erős kritika alá; minden esetre megérdemli a buzdítást, sőt hiszem, hogy ha most, az első előadás után átdolgozná darabját, az ennek nagy előnyére szolgálna.

A mi az előadást illeti, általában jó volt — leszámítva egy kis vontatottságot, egy pár késést — no meg egy kis szerep nem tudást. Réthi Laura kedves Kertész Rózsi volt.

Püspöki is jó Cseber Mihály volt; annyira, hogy benne örökösen Gonosz Pistát látta az ember, nem hiszem hogy nem valami rokona lehetett. Barna Baudi is, a Göndör Sándor családjából való, csak hogy ő maga oka a maga bajának, mert ha az első felvonásban nem mamlaszodik, hanem mint kandidatus völegényhez illő Vitéz Márton uram házába a többi vendéggel együtt be megy, nem lett volna tanuja a Kertész Rózsi találkájának, nem csinált volna skandallumot, s s talán a becstelenség mondott Rózsi sem ment volna férjhez az ott ólálkodó Bárdosihoz. Egy kis ügyetlenség milyen nagy dolgoknak lesz sokszor okozója! Hunyadi is sok tapsot kapott szép dalaiért, bár ha szerepéből alig tudott valamit csinálni.

Az előadást szép számú közönség nézte s egyes tetszősebb helyeken zajosan meg

tapsolta. Szerző távol lévén, nem láhattuk, a lámpák előtt helyette Balassa köszöntö meg a kihívást.

Napi hírek.

— **A városi tanács az inségesekért.**
Debreczen város tanácsa 100 frtot szavazott meg az árvamegyei inségeseknek s ezen összeget ma küldötte el Szmercsanyi árvamegyei főispán nevére.

— **Zóna eredmény a depr.-nánási vasuton.**
Egy hónapja csak, hogy a zóna személy dijszabás életbe lépett a debreczen—h-nánási vasuton s már is fényesen bevált. 1891 februárban csak 4617 személy utazott ezen a vasuton, 1892. februárban pedig 14839 volt az utasok száma: az emelkedés 225.4%; a bevételek pedig a személyszállítás után februárban az előző év ugyanezen időszakához képest 33% emelkedést értek el; mert míg 1891. februárban 2404 frt volt a bevétel, 1892. februárban 3213 frt a bevétel.

— **A segéd állatorvosi állomásra,** mely Cseh János előléptetése folytán üresedett meg már holnap közzé teszi Simonffy Imre polgármester a pályázati hirdetményt. — **A segéd-állatorvos fizetése 650 frt. 150 frt lótartási általány és kaszálló legelőföldök használata** Nyáron a Hortobágyon, télen a Csödörös epreskertben kell laknia.

— **A Dobozy-temető bezárása.** Az öreg Dobozy-temetőt, melynek jó homokos földjével századok óta Debreczen annyi jeles polgárainak pora vegyült össze, legközelebb bezárják. Többé nem lehet ott temetkezni. A bezárást különben még 1886-ban elhatározta a városi közgyűlés, mivel a temető közvetlen közelében nagy gyalogsági laktanya épül. — **Most tehát már egy meglévő jogérvényes határozat végrehajtásáról van szó.** — A hadtest-parancsnokság a temető bezárását a kaszárnya építési program elfogadásától kezdve kívánta. Már pedig nem csupán a program van jóváhagyva felsőbb helyeken, hanem a részletes tervek is kidolgoztattak, a hadügyminiszter által némi csekélyebb módosítások keresztül vezetettnek a terveken, a temesvári hadtest parancsnokság az építési engedélyt is kiadhatja. — Ezeknél fogva a Dobozy-temető, melyen az utóbbi években új sírok nem igen keletkeztek, azonnal bezárandó. Ez iránt a mérnöki hivatal jelentést tett a tanácsnak, javasolván, a temetőnek mély árokkal körülkerítését, a kapu bezárását s a temetés — betiltásának minél szélesebb körben való kihirdetését. — A kegyelet nem fog sérelmet szenvedni a temető bezárása által; mert a sírok 40 évig érintetlenül maradnak, azok látogatása és gondozása szabad lesz, sőt azt is javasolja a mérnöki hivatal, hogy az egész temető befásíttassék.

— **Nánási küldöttség Baross Gábornál.** A „Hajdu-nánási Lapok“ írja a következőket: „Mult napokban Csohány László városunk derék polgármestere, Ujvári Béla földbirtokos és Kovács Lajos gyógyszerész Király Ferenc debreczeni orosz képviselő vezetése mellett Baross Gábor kereskedelmi miniszternél jártak a végből, hogy zóna szerint most harmadik osztályba sorozott vasuti állomásunkat a másodikba tegye át. Ugy a miniszter, mint annak tanácsosai megígérték, hogy kérelmünket teljesíteni fogják. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy személyi viteldij Debreczen vásártéri állomásáig 80 kiban fog megállapítani s ez a teheráru forgalomra is ki fog terjedni.“

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazoknak úgy az elhunyt pályatársai, barátainak és ismerőseinek, kik néhai Hanula Károly gyámfiam temetése alkalmából megjelenésükkel részvétnéknél kifejezést adni szívesek voltak, e helyen őszinte köszönetemet nyilvánítom. Debreczen 1892. Márczius 7. Varga Károly.

— **Kiknek kezében vannak az István ma-lom részvényei?** Nem érd-ktelen, hogy ennek a hatalmas, közel két millió forint vagyonnal rendelkező s évente milliókra menő forgalom mellett dolgozó iparvállalatnak 3702 db. egyenként 100 frt. névértékű részvényei kiknek a kezében vannak? Hát nagyon kevés kivétellel debreczeniek a részvénytulajdonosok s ezek száma olyan nagy, összesen 544, hogy a részvényeknek egy-egy kézben való összehalmozódásáról szó sem lehet, annyival inkább nem, mivel a tulajdonosok többnyire olyanok, a kik nem szívesen bocsátják áruba ezt az értékes papírt. Egy-egy tulajdonosra átlag 6 részvény jut; De vannak voltak, akik 10—20, 30, 50 sőt egynehávan ennél is több részvénytulajdonosok. Legnagyobb részvényes Steinfeld Mihály és Etelka (gróf Zichy Ernőné) akiknek 372 részvényük van. Az első debreczeni takarékpénztár 207, Feischl Károly 92, Ferenczy Elek 62, Schmid Agoston 50, Koppi Mária 48, a debreczeni kollegium, 42, János Róbert 42, Armós Bálint 40 részvénynek a tulajdonosa. Egyes tekintélyes családok is szép számú részvényekkel bírnak, amelyek a kimutatásban több családtag nevére vannak bejegyezve. Így Bészler Lajos 28, a Dalmy Varga család 39, a Karap család 34, a Kardos család 34, a Kaszanyiczky család 24, a Komlóssy család 53, a Márton család 35, az Ormódi család 30, a Reviczky család 80, a Rósz er család 20, a Szesztina család 50, a Simonffy család 55, a Szabó család (Szabó Lajos utódai) 34, a Szikszayak 54, Zádor Lajos családja 23, a Weszter Istváné is 23 részvénytulajdonos. A tiszántúli ev. ref. egyházkerületnek is van 2 részvénye.

— **Ö. T. A** tüzoltó együletben a tisztújító közgyűlés előtt egymást érik az értekezletek és konferenciák. Tagnap is tartottak egy értekezletet Publik Ernő elnöksége alatt, melyben kimondták, hogy a tisztújítás előtt belépni akaró mintegy 80 egyének belépése ellen óvást emelnek az alapszabályok 7. §-a értelmében, mert szerintük ez a tömeges beléptetés csak „kortesfogás.“ Es még egy határozatot hozott ez az értekezlet, tudniillik, hogy a lapok nyilttéri rovataiban közölni fogja a belépni akarók, szerintük „beugrasztottak“ névsorát. Es ez utóbbi határozat egészen új és érdekes dolog, amennyiben eddig csak a jótékony adományokat igérték „hírlapilag nyugtázni“ a különféle együletek és társulatok — most pedig már a beugrasztottak névsorát is.

— **Muzeum H.-Nánáson.** A h-nánási gimnázium tanári kara felhívta az intézet barátait, hogy a gimnázium muzeuma részére régiségtárgyakat, érmekeket, régi pénzeket, kitömött vagy kitömésre való állatokat, madár tojásokat, egyéb muzeumba való tárgyakat gyűjtsenek és küldjenek.

— **Közrendőrök baja.** A súlyos szolgálattal terhelt közrendőrök, kiknek 18 frt a havi fizetésük, folyamodtak a várososhoz, hogy emelje fel a havi fizetésüket két forintra, azonban a város e kérelmüknek nem tett eleget. Erre vonatkozólag egyik közendőr a következő levelet írja lapunknak: „Hogy milyen terhes közrendőrnek lenni, azt csak az tudja, a ki a vele járó terhes szolgáltatást viseli. Annál inkább kényszerülve voltunk folyamodni a nemes várososhoz, mert gyakran szenvedünk súlyos szolgálatainkban nélkülözéseket. Csak 2 frt. fizetés javitást mertünk kérni, mert folyamodásunkat a költségvetés megállapítása után nyújtottuk be, tehát későn. Reméltük, hogy meg fogjuk kapni s ezzel némileg enyhítve lesz a sorsunk. De nem így történt, a város a két forint javitást is megtagadta tőlünk. Bizonyosan azért, mert nincs alapos tudomása az egyes rendőri családoknál előforduló nélkülözésekről. Ohajtan-

dó, hogy a nemes tanács terjeszténé ki erre is gondos figyelmét és javítana valamit keveses helyzetünkön. Ugy vagyunk értesülve, hogy az 1893 évi költség előirányzat összeállításánál a rendőrök és hajduk fizetése javítása figyelemmel lesznek.

— **Kenyér** czimvel a „Magyar Géniusz“ szerkesztősége e lap egyik számából külön emléklapot szerkeszt, amelyhez való közreműködésre a szerkesztőség az írókat egy, érdező lélekkel megírt felhívásban szólította fel. Az emléklaphoz a kéziratok e hó 12-ig beküldendők, mert az emléklap már 20-án meg fog jelenni.

— **Családi tragédia.** Ismeretes Balajti Elek szomorú esete, midőn véletlenségből az anyósát lötte meg egy Flóbert-pisztolylyal varju helyett. Az anyós sokáig vívódott a halállal mert a löveg a tüdejébe hatolt. Bár a legszorgosabb orvosi ápolás alatt állott, életét mégsem tudták megmenteni. Ehhez azonban az is járulhatott, hogy férje, a kifolyton betegeskedett, vasárnap este meg halt. A feleség ezt szívére is vehette, mert másnap reggel ő is meghalt vejének karjai között. A rendőrség értesítette a nő halálesetéről a kir. vizsgáló bíróságot mely elrendelte Gerébne szül. Kovács Jnlánna testének hivatalos boncolását, mire a halottat a közkórházba viték és ma délelőtt megejtették rajta a hivatalos boncolást. Ez a hivatalos boncolás konstatálta azt, hogy a halált csakugyan a tüdőbe hatolt lövedék okozta. Ez után a törvényszék kiadta az eltemethetési engedélyt a házaspárt együttesen fogják eltemetni.

— **Belfügymiszteri leiratok a városhoz.** A városi közgyűlés azt a határozatát, melylyel a katonaság egyik százada számára kibérelt Balla-féle hatvanutezai ház bérösszegének egy részét a város magára vállalta, a felfügymiszter ma érkezett leiratával jóváhagyta. — **Ellenben egy másik leiratában** az éneklő madarak megóvása érdekében alkotott szabályrendeletet már másodízben ismét visszaküldötte módosítás végett.

— **A debreczeni izr Ch-wra Kadischa szentegylet** e hó 6-án tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen Katz Jakab egyleti elnök a legutóbbi 3 évről szóló jelentéssel áldásos működését a legszebben tünteti fel, tudomásul vette a közgyűlés és a felmentvényt megadván, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a derék elnöknek, előljárásának és választmányának. Ezután a tisztújításra került a sor. A választás, melyet Weinberger Lajos mint választási elnök vezetett, a tagok élénk részvétele mellett folyt le. Megválasztották egyleti elnöké a jótékonyág gyakorlásában fáradszatlan Biederman E. nagykereskedőt a alelnökké; Reich Hermant; pénztárossá a Rosenfeld Márton; ellenőrré: Hirschfeld Armit; jegyzővé: Burger D. Józsefet, aki egyszersmind a hitközség jegyzője is; gondnokokká: Klein Márton, ifj. Cségeri Ignác; ezot és ifj. Schwarz Lajost. Az inpozans szótöbbséggel megválasztott új elnök és alelnök küldöttségek által hivattak meg a közgyűlésbe, hol lelkes éljenzéssel fogadtattak és kijelentették, hogy a megtiszteltetést elfogadják. Burger jegyző rövid beszédben meghatottan mondott köszönetet a közgyűlésnek az iránta inpozansan nyilvánított bizalomért. Mire a közgyűlés újabb jelét adta Burger iránti jó akaratának az által, hogy az egylet tiszteletbeli tagjává való megválasztását biztos kilátásba helyezte.

— **A városhaza két-melre építése** ügyét a városi tanács holnap rendkívüli ülésen újra tárgyalni fogja.

— **A honvédlaktanyák átalakítása és újra építése** miatt a honvédek ki kell telepíteni. — E tárgyban ma délután vegyes polgári és katonai-küldöttség fog tanácskozni.

— **Jelmez bál.** Az izr. betegsegélyző és ápoló nőegylet által 1892. Márczius hó 12-én este 8 órakor a Bika szálloda dísztermében rendezendő zártkörű jelmez bál iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Már 300 nál több jegy adatott el, a páholyok nagy részben el-

keltek. Több mint 100 hölgy és ur fog a legváltozatosabb jelmezben megjelenni. A jelmez bolygek és urak a díszterem melléti teremben gyülekeznek és 9 órakor fog a díszes és meglepő jelmez menet a zenekar vezetésével a nagyterembe bevonulni. Páholygyekek kaphatók az elnökségnél (Czegléd utca 31 sz. a.) a hol a hölgyek és urak a jelmezekre nézve is tájékozást nyerhetnek.

— **Az új gyepmsteri telep** terveit és költségvetését a rendőri és egészségügyi bizottság elfogadta s midőn erről értesíti a városi tanácsot, kéri, hogy a telep minél előbb felépíttessék.

— **Emlékünnepély a ollégiumban.** Tegnap lapunkban köz eményeink sokasága miatt nem emlékezhettünk meg arról az ünnepéről, melyet szombaton a főiskolai énekkar rendezett a magyar irodalmi önképzőkör közreműködése mellett, három nagyobb alapítójának (Nagy József, Vecsei Imre és Magyar Gábor) tiszteletére. E kegyeletes emlékünnepélyt évente megszokták tartani, és pedig a főiskolai énekkarban, mely ezuttal is mint máskor szüknek bizonyult a nagyszámu közönség befogadására. Balogh Ferencz tanár ur szép és érdekes megnyitó beszédét lapunk tegnapi számában egész terjedelmében közöltük. A műsor többi tíz száma közül hatot az énekkar töltött be, precíz szép előadásban adva elő Mácsay Sándor vezetésével — szebbnél-szebb énekszámokat. Komoly szavatul Diószegi Mihály adta elő Vörösmarty „Tulvilági kép“-ét. Varga Lajos a „Kisasszony nagyra lát“ című vig költeményt mutatta be. Szabolcska Mihály pedig „Az unalomról“ olvasott fel „egy kis tárgyyszerű beszélgetés“-t, nem egyszerű élénk d-rütségre hangolva a válogatott közönséget.

— **Kiss Aron** püspökkel szemben a debreczeni lelkész állomá-ra Jancsó Lajos maros-újvári, és Péntek Ferencz ér szent királyi lelkész a „Közpapok Lapja“ szerkesztője pályázott. Jancsó azonban értesülvén a debreczeni egyház sajátos körülményeiről egész tisztelettel és lelkészhez illő dícséretes szerénységgel idejében visszalépett. Péntek Ferencz fentartotta pályázatát, de mivel azt ke-lőleg fel nem szerelte, figyelembe se vehették.

— **A nőegylet kiállítására.** A debreczeni jótékony nőegylet tegnap délután értekezletet tartott Ver sn és Szathmáry Teréz elnöklété alatt, hogy a husvétkor rendezendő kézimunka-kiállítás ügyével foglalkozzék. A tagok nagy érdeklődést mutattak az ügy iránt. E l n ö k n ő bejelenti, hogy felszólítására nagyon sokan léptek be a kiállítás rendező bizottságába s most ezeket a tagokat be kell osztani a bizottságokba. Első teendő volna felszólítani a kézimunkákkal foglalkozókat, hogy vegyenek részt a kiállításban. Erre a hölgyek egyenkint ajánlkoztak a különböző utcák feljására s a részvételeire való felszólítására. Az elnöknek felkerde a vállalkozókat, hogy az utcákat minél hamarabb járják be. A bejelentési háziridő április 1. A tárgyakra rá kell írni, hogy eladó-e, vagy nem eladó. Ezután megalakították a szükebb körű végrehajtó bizottságot a következő tagokból: Balkányi Miklósné, Kola Jánosné, Mayer Emilné, Szabó Kálmánné. A kiállítás tiszta jövedelme részben az árvamegyei inségesek felségelésére fog fordítani a többi az árvaház felszerelésére. A ki állítás husvét szombatján nyílik meg és négy napig tart. Belépti díj 20 kr. lesz, azonban az ünnep első és második napján 30 kr. Végül kimondták, hogy az új árvaház kertjét rendezni fogják. Ezzel az ülés véget ért.

— **Egyek község a felvidéki éhezőknek.** A felvidéki éhezők nyomorának szivreható hire mihelyt e jutott a jó egyekiekhez a képviselő testület azonnal megszavazott száz forintot a közpénztárból az inségesek javára. Még tovább is mentek. Megkérték Ferenczy Elek főszolgabíró, engedje meg nekik, hogy maguk között házankint buzát élelmi szerek gyűjthessenek a szerencsétlen árvamegyei tótoknak. Azt is megígérték, hogy a begyűlt buzát megörölve küldik el Arvába. Remény-

lik, hogy 20—30 métermázsza buza be fog gyűlni. Ez-nkívül hajlandók magukhoz venni és eltartani öt szegény tótygyereket. A főszolgabíró ur nemcsak hogy az egyekieknek adott engedélyt házankénti gyűjtésre; hanem járásának többi községéhez is lelkes felhívást intéz: adjanak kenyeret az éhezőknek.

— **Érdekes bál** lesz márczius 24-én a Margit-fürdőben a pinczér-iffuság egy része rendezi tulajdonképen, de az aláírási iven alig láthatók mások, mint előkelő vendégseink és kávészaink, a kik a mulatságban értik a módot. Eppen ezért nem is nevezhető az tulajdonképen pinczér-bálnak, noha még így is szép mulatság lenne az, mit a pinczér iffuság Debreczenben már többször magmutatott. A bál iránt az érdeklődés igen nagy, s akik részt szándékoznak venni azon kedélyes és jó mulatságnak néznek eléje.

— **A debreczeni tüzoltó egylet** nevében Tikos főparancsnokhelyettes lapunk útján köszönetét nyilvánítja a debreczeni ipar és kereskedelmi banknak, mely az egyletnek 10 frtot és az iparegyesületi takaréki és hitelintézetnek, mely az egyletnek 5 frtot adományozott.

— **Hírek H-Böszörményből.** A l o r v o s t a k á s t épített a város 4000 frt költséggel. — A s o r o z á s ma kezdődött és három napig tart; elnök Somossy Béla polgármester. Összesen 614 hadköteles ifju áll elő. — A z ö n k é n t e s t ü z o l t ó e g y l e t eddigi főparancsnoka Cziko István lemondott, helyébe Pápay Károly adópéosztárnokot választották; elnöké ifj Sívágó Gábor ügyvéd, alparancsnoknak Katyak József adóvégrehajtót választották.

— **A debreczeni polgári kör** rendes évi közgyűlését t. hó 13-án d. u. 3 órakor tartja. Eredő fogva felkérletnek a tagok, hogy a kitűzött időre a kör helyiségében minél nagyobb számmal megjeleni sziveskedjenek annyival is inkább, mert ha a közgyűlés ekkor határozatképes nem lenne, a tagok számára való tekintet, s minden további hirdeté közététele nélkül t. hó 20-án d. u. 3 óra or fog az a kör helyiségében megtartatni. — **Tárgysorozat:** 1. Bizottság alakítás a közgyűlés határozat képességének konstatálására, mely bizottság a közgyűlés jegyzőkönyvét is hitelesítendő. 2. Evi jelentés. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Könyvtári bizottság jelentése. 5. 1892 évi költségelőirányzat. 6. Tisztújítás. 7. Esetleges indítványok. — Nagy Ferencz, elnök.

— **A „főmunkatárs“ bajai.** Annyit panaszkodott már a debreczeni újságíró, hogy a mi városunkban nem történik semmi, hogy a város „korszellem“ megharagudott s úgy a nyakunkba zudította az események egész raját, hogy minden szerkesztőségi elít vagy 5 nap alatt két liter tintát. Az újságíró örült ennek a rözszás állapotnak, de a mi nekik jól esett, az másnak fáj, t. i. a „főmunkatárs“ urnak. Eleget panaszkodott a szerkesztőnek, hogy hagyják már őt is szóhoz jutni, mert különben berozsdásodik, de a szerkesztő nem hallgatott rá, nem érte rá a nagy írástól. A „főmunkatárs“ erre a lapkihordóhoz folyamodott panaszával, a ki megsánta és elvitte magával a szerkesztőségből, a hol a tétlenségnek miatta egészen berozsdásodék. Nemsokára azonban visszahozta ragyogva már t. i. nem ő ragyogott, hanem a „főmunkatárs“ aki nem más, mint az — o l l ó.

— **A márcziusi hideg oka.** Cseppet se csundálkozzunk azon, hogy a téli időjárás újra megkezdődött. Ennek az az oka, hogy az a nagy folt a napban, mely a februári viharoknak fő okozója volt, valószínűleg még mindig nem fosz'ott szét. A tudósok február 17-ig mindennap látták ezt a foltot, ezen a napon azonban átfordult a napkorong másik oldalára, de ha az ég tiszta lett volna, úgy két-három nap előtt újra láttuk volna feltűnni a, korong keleti szélén és azt is láttuk volna, hogy újabb foltrészekkel gyarapodott, melyeket minapi elvonulásakor ott hagyott.

— **Az „István“ malom jótékony adományai.** A debreczeni „István“ malom közgyűlése 900 frtot szavazott meg helybeli tanintézetek és jótékony czélu egyletek, czélok segélyezésére. — Ezek a következők 50—50 frtot kap az „Ist-

ván" malom munkásainak önképző köre és az izr. elemi iskola építé-i alapja; és a torna-csarnok; 40--40 frtot kapnak: ev. ref. szegény-ápolda, pogári közkórház, nőegyleti árvaház, zenede, önkéntes tüzoltó-egylet, ág. ev. elemi iskola; 30—30 frtot: főiskolai szegény tanulók, keresked. akademia önszegélyező egylete; 25—25 frtot: Emke, „István" malom munkásainak segélyező egylete; 20—20 frtot: r. kath. ispotály, izr. kórház, keresked. ifjak kórháza, vöröskereszt-egylet debr. fiókja, Csokonai kör, iparosiskola, Fröbel gyermekkert, ref. hittanhallgatók, joghallgatók, tanítóképezdészek, gazdasági tanintázeti tanulók, iparos ifjak segélyező egyletei, kereskedő ifjak önképző egylete, ref. főiskolai ének- és zenetanári tanszék, kollegiumi természetrajzi muzeum; 10—10 frtot: izr. nőegylet, kertész-egylet, izr. iskola, főiskolai gyorsírók egylete, könyvnyomdászok segélyező egylete, 48/49 honvéd-egylet, Zion betegsegélyező egylet, dalegylet, csizmadia segédek segélyező egylete, állami főreáliskola szegénytanulói.

— **Papirgyufák.** Franciaországban rövid idő óta papirgyufákat gyártanak, melyek épp olyan jók, mint a svéd gyufák s épp oly hosszúak, mint a svéd gyufák. — Az új gyufák szoros, papirkereszekből állanak, melyeket negyedrészt gyantából, egyrészt stearinból állanak Szines gyufák készítéséhez ólomfehér helyett anilinfestéket használnak fel. A törs elkészítése után a foszforfejeket a már ismert módon (foszforszirupba mártás által) helyezik rájuk.

CSARNOK.

A debreczeni kollégium bajai.

A „Fővárosi Lapok" egyik közelebbi száma ily czímmel érdekes, meleg szívvel való kollégiumi rajzot közöl „Debreczeni" aláírással, melyet midőn az alábbiakban reprodukálunk, azt az egyet jegyezzük meg, hogy mi nem tartozunk azok közé a lapok közé, melyek roszakarattal varrták himet a hivatalos jelentés"ből, mert, hogy tiszta szívünk-ből szeretjük városunk büszkeségét, főiskolánkat, annak nem egy ízben adtuk látható tanjelét. Es ha néha kissé erősebb színekkel festünk is róla írva, a legtisztább, célravezető eszmék megtestülését sürgető jóakarattal vezérli mindég tollunkat.

A kellemes humorral s érző kedélyvel megírt apró-ág így hangzik:

Most, hogy úgy félreverték a harango a debreczeni kollégium felett, nem lesz talán érdemtelen egyetmást elmondanunk azokról az itteni „ázsiai" állapotokról.

Előre bocsátom, hogy eszem ágában sincs védelmező cikket írni. Hiszen védeni tulajdonképp nincs is mit, csak meg kell világítani egy kissé a helyzetet.

A tény ez: a kollégiumi tanárkarok (mert több van) nem régiben bizottságot küldtek ki, hogy nézzen szét a kollégium tájékán s ha miben valami újítani, javítani valót talál, tegyen arról „véleményes jelentést". Nehogy megröjjon bennünket a világ és Sáros-patak, hogy nem akarunk haladni.

Ez a bizottság aztán roppant szorult helyzetbe jutott. Mert hát mi is volna javítani való? ha csak a professzori fizetés nem. Hó! Itt van a „bentlakás", ez ugyanis elég „régies" ósdi intézmény. Vessük fő' ennek a megújítását, lesz legalább min tanácskozni egy pár esztendeig.

Igy született meg az a famózus „hivatalos jelentés", melyből aztán lapjaink himet varrtak — több kevesebb fantáziával — „a debreczeni kollégium bajai"-ról.

A bizottságnak természetesen olyan színben kellett előadni a dolgot, hogy a főtiszteletű egyházkerület maga is megijedjen majd tőle egy kicsit. Vagy úgy, vagy sehogy. Mert ha igaz színnel fest, akkor a hiány — ha van — vagy fel sem tűnik, vagy legföljebb majd egy másik meguyugtató bizottság „küldetik" ki.

Szóval, hogy egyházi titkot áruljak el, a mi egy kissé nehézkes (de gyönyörű) rsinat presbiteri igazgatási módszerünk mellett az egyszerű diák fufangjához kell néhanad folyamodnunk, a kinek, ha öt forintnyi „baja" volt: az apja előtt huszonöt forintnyit festett le, annyira ismerte már annak azt a jó konzervatív szokását, hogy az ilyen bajoknak mindig csak az ötöd részét hitte el.

Szegény jó öreg „cétusok" dehogy vagytok ti olyan feketék, mint a mlyennek most kikiáltott a világ!

E sorok írója négy esztendőn keresztül volt mondjuk: kisbíró, abban az ócsárolt „bentlakás"-ban, s bizony szívére tett kézzel bátran meri mindenha elmondani, hogy lelkének tiszta-ágát, azok az ódon falek úgy megőrizték, mint akár az édea anyjának tekintette.

Az említett jelentés kissé fanyar hangon emlegeti, hogy napirenden van a „lármadalolás és olyan viselkedés", a mi „nem ilik" a művelt tanu öifjusághoz. Én édes istenem, de hát ki kívánhatja azt ettől a 14—20 éves ifjuságtól, hogy egyenkint és összesen a római „összeirt atyák" mintaképe lebegjen a szemük előtt? Komolyabb jellegű kihágás meg esztendőnkön keresztül alig fordul egy-egy elő. Hány-szor hangzik itt-ott a panasz hogy a mai ifjuság időnap előtt megöregszik. Ettől féltésék, ettől óvjátok, urak azt az ifjuságot, ne attól, ha néha-néha még kedélyes is tud lenni.

Arany János, lám milyen lélekkel csüggött azokon az emlékeken, melyek a „bentlakáshoz" kötötték, még akkor is, mikor élte hajlott felében még mindig friss benyomásokkal írta meg „Bolond Istók"-ja második énekét. Im, már akkor is, hogy szól Istók a nagy rdőről:

„Esterc megter: hall vigalmi neszt.
Laktársi egy bitang pallót oroztak."

Tehát akkor még lopott fával is tüzeltek, de azért ki mondaná tolvajnak azt az egész nemzedéket? Továbbá a „vinkó" iddégálás mellett „mit fanyar gerezd kinjába szült", (de a mely mind a mellett is „alig válik be rosznak.") lám akkor is:

„... fölyik a dal, fájós-édesen:
„Oh je-her a-hab-la-komra kedvesem!"

Jelenleg 42 szobában 236 tanuló lakik bent. (Theologus 36, jogász 31, gimnazista 100, tanító-képezdész 69.) S hogy enyi diákot valaha papíron szépen kifundált szabályokkal olyan „rend"-ben tarthatnának, a milyen a jelentésttevők szemé előtt lebeghetett, én már „abban csak hadd legyen Tamás."

A bentlakó ifjuságnak nyáron hat, télen hét órákor kell fökelnie. Meg is tartják pontosan. De ha az akadémisták között — „restebb a nagyja," — akad is e tekintetben hébe-korba „törvényszegő", még azért aligha fog kiesni a világ feneké.

Egy kedves tanulótarunk esete jut itt eszembe, a ki esténként örömet fentolvasott éjtélekg, de reggel aztán a törvény hat órájából többször csinált nyolozat, mint nem. S ekkor, hogy legalább „elvbén" kimatassa tiszteletét a törvény iránt: nagy pathoszal szavalgatta, Aranyból, hogy:

„Szeretem a reggelt,
Mikor a jegenyék sudarára
Legalább esik a
Születő nap arany sugára.
Kiderül a vidék

Szine, illata, hangja föléled.
To a még, tova még
Enyim a nap, enyim az élet!"

Nem is lett baj a dolgból mindaddig, míg egy szép reggelre valamelyik fránya kollegája oda nem parodizálta az ágya fölé szénrel írott ökölnyi betűkkel hogy:

„Szeresem a reggelt,
Mikor a torkom garatára
Pályinka esorog le,
Legalább is két garas ára.
Kiderülne mi kék?
Csak Harmathi adna hitelbe,
Mondanám: „oda mék, oda mék,
Enyim a snapsz, enyim a zsemlé!"

Ez aztán annyira zavarba hozta a jó fiut, hogy azoctu nem igen mert ágyban maradni tovább a rendes időnél.

A rendre, tisztaságra vonatkozó házszabályok minden szobában ki vannak függesztve. De jobban esik a theologus diák lelkének — hogy a koránkelésre még egyszer visszatérjek — ha a biblából oda jegyezheti a reggeli hat óra után, hogy „Jaj azoknak, kik jókor reggel fökelnek" (Ésaiás V. 11.)

A szobák tisztántartásáról a jó isten után közvetlen a kisebb diákok gondoskodnak. Ez az egy az, a min csakugyan mentül elébb javítani kell. De ezért meg — mivel különben is századok óta így van — kár most egyszerre olyan nagy lármát csapni. Kevesebb zajjal, több erős akarattal már rég másként lehetne. Hanem e tekintetben meg egész máig úgy gondolkodtak irányadóbb embereink, hogy hiszen a legtöbb közülök szintén volt valaha „dárdás" (a szolgálata ulók neve,) vagy újabb szóval „öcsém", mégis csak emher lett belőlük. (Nem rég elhunyt nagynevű püspökünk is, Révész Bálint, így kezdte tanulói pályáját.)

Szóval, ha vannak is egyes apróbb, újításra, váró bajok a debreczeni kollégiumnál azok egyáltalán nem olyan természetűek, hogy azok akár öröme az ellenségeinknél, akár elszomorodása a jó barátainknál okul szolgálhatnának.

De minden bajban van haszon. Annyit mindenesetre nyertünk ezzel a mostani hühöval is, hogy a legközelebbi egyházkerületi közgyűlés előre meg lesz puhitva egy két es kugyan szükséges újítás iránt.

Nyers bastelyem szövetet, egész öltönyre való szá lit 10 frt 50 krért kívánatra jobb fajtájut is (Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, postabér és vámmentesen. Minták postafordultával küldetnek Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Glória selymet — 120 cmtr. szélességben por és esőköpnöyegek, valamint zubonyokra alkalmas méterenként 2 frt. 65 krtól. (5)

Ingyen eperfamag.

Az országos selyemtenyészési felügyelőség Szegszárdon Tolnavármegye, ingyen és bérmentve küld eperfamagot mindazoknak, kik ez iránt hozzáfordulnak.

Uj posztóraktár !

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy
az egész országban
oly nagy hírnévnek örvendő
BRASSÓI
GYAPJUPOSZTÓKBÓL

a közelgő tavaszi idényre
nagy választéku
raktárt rendeztünk be
szokat a valódi tiszta gyapju minőségben
igen olcsón árusítjuk el.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsatér.
Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

POLGÁRI és KATONA

szabó üzletünket

(Debreczen czepléd-utca Szabó Emma ház)

a közeledő tavaszi idényre a legdivatosabb, legujabb s a legjobb
minőségű

honi és külföldi
posztó és szövetárakkal

dusan berendeztük.

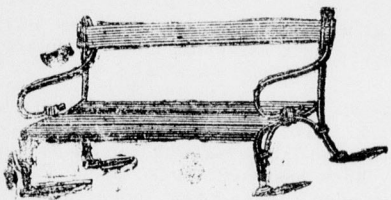
Azon körülmény, hogy árunkat, az első kézből sikerült besze-
rezni, már magában véve lehetővé teszi a legsolidabb árak szá-
mitását.

A midőn biztosítjuk a n. érdemű közönséget a legsolidabb árakról s
ugy a polgári mint a katonai s más egyenruhák l. gízlesebb, legdivatosabb
s legjobb minőség kiállításáról hogy helyben minden máshasonló üzlettel ki-
fogjuk állhatni a vers-nyt, vagyunk

mély tisztelettel

Horváth és Szücs

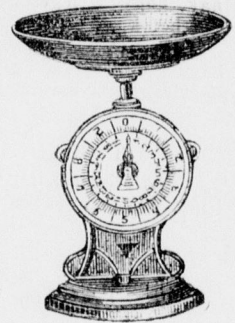
polg. és katonaszabók.

Valódi francia és angol szerszámok

minden iparághoz
minden darab mellett jótállás.

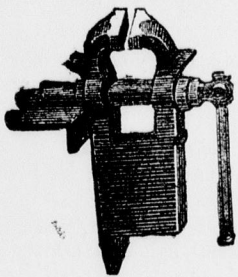
Rudvas, lemezek, **vastartányok**, legfinomabb öntött
azélok és fémek.

Gazdasági, kerti, házi és konyha felszerelések.

Agyag és vaskályhák, konyhák és öntött vaslapok.

Tizedes és egyensúly mérlegek, legjobb minőségben.

„Kis óriás” kézi tengeri morzsoló
darabja 1 frt 75 kr.

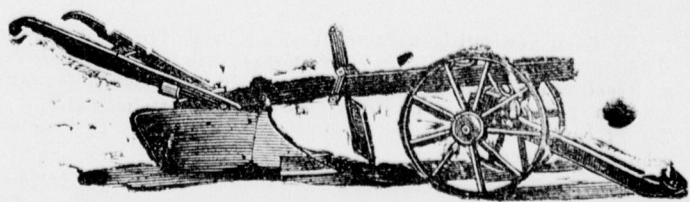
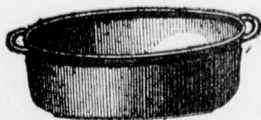
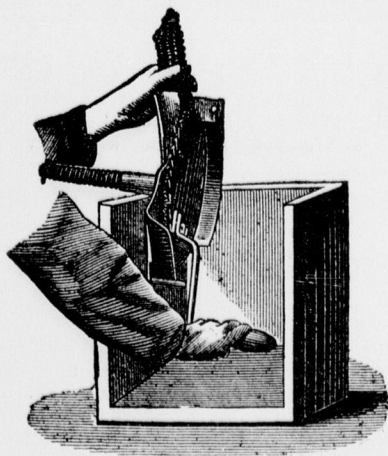
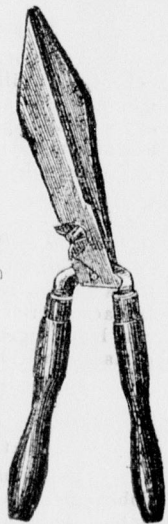
Tűz és betörés elleni pen/szekrények.

Kirakat ajtóaczelredőnyök

Legolcsóbb beszerszési forrás

TÓTHGYÜLA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA, vas nagykereskedés DEBRECZEN,
VÁROSHÁZABAN.

Bor-kivonat.

Kitünő egészséges bor azonnali elkészítésére, mely a valódi természetes bortól nem különböztethető meg, ajánlom ezen elősmert különlegeséget.

2 kiló ára (elég 100 liter borok) 5 fnt 50 kr. Vény ingyen hozzáomagoztatik. Legjobb sikerért és egészséges készítményért köszönetem.

Spiritus-megtakarítása

elérhető felülmúlhatlan pálinka erősítő essenciával; ez a italnak kellemes, ízletes zamatot kölcsönöz és csak nálam kapható 1 kiló 3 fnt 50 kr. (600—1000 literre, használati utasítással együtt).

Ezeket kivül ajánlok mindenféle essenciát, rum, cognac, finom liqueurök stb.hez felülmúlhatatlan jószágban. Vények ingyen hozzáomagoztatnak. Arlapok bérmentve.

Karl Philipp Pollák.

Essenen Specialitäten-Fabrik in Prag.
Szerény képviselek kerestetnek.

GAZDASÁGI, KONYHAKERTI- és VIRÁG-

MAGVAK

legjobb bevásárlási forrása

HALDEK IGNÁCZ

magkereskedése

BUDAPEST, Károly-körút 9. szám,

alapított 1877.

alapított 1877.

mert:

1. ezen magkereskedés a m. királyi állami magvizsgáló állomással kötött szerződés értelmében köteles valamennyi magvait a nevezett állomás által megvizsgáltatni és csak a jónak talált magvakat van jogosítva áruba bocsátani; megbízhatósága tehát kétségtelen.

2. Az utóbbi időben a magkereskedések egymással mintegy versenyre keltek, az árjegyzékek minél díszesebb kiállításában, melyeknek roppant költségeit természetesen a fogyasztó közönség fizeti meg; Haldek magkereskedése azonban ezen versenyből magát kizárta, csak egyszerű árjegyzékeket bocsát ki, és ezeket is csak kívánatra küldi el, mi által tetemes összeget takarít meg, mely megtakarítást az árak leszállítására használja fel úgy, hogy daczára a legkitünőbb minőségnek, nála a

gazdasági magvak 5-10%-al,
konyhakerti- és virágmagvak 10-20%-al
olcsóbban kaphatók mint bármely más magkereskedésben.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERS STRASSE 15. sz. a.

„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacok, ezelőtt általános labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerekből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszereit ajánlatnak és ajánlattak minem oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epizavarok, májbajok, kólika, vértelulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatása vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórna, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetőek.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulírott kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsa kezeim közbe kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghűltem oly annyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítettél szolgáltál.

Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illeto 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban. már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legtöbb tisztelettel

Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márczius 27-én.

Tekintetes Ur!

Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésem t kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik a szenvedőknek legméllegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilázia 1886. okt. 8. án.

Tisztelt Ur!

Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem már 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogyani, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Psephofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 fnt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 fnt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldés-el együtt: 1 csomag 1 fnt 25 kr., 2 csomag 2 fnt 30 kr., 3 csomag 3 fnt 35 kr., 4 csomag 4 fnt 40 kr., 5 csomag 5 fnt 20 kr. és 10 csomag 9 fnt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedettségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében keretik csakis Psephofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Psephofer J. névalírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon alírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinc-, agy-bántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Psephofer J.-től. Evék hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz Stendel tanártól. Ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacsz, sebes vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalsam Psephofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 lköcsöggel 40 krajczár. Bérmentve 65 krajczár.

Utifüvedv, egy általánosan ismert kitünő háziszere hurut, rekedtség, gőresős köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 krajczár. gűveg bérmentve 1 forint 50 kr.

Elet-esszencia (prágai csöppek), megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő házi szer. 1 üvegesével 22 kr. 12 üveg 2 fnt.

Általános tisztító-só Bullrich A. W.-től. Kitünő háziszere a rossz emésztés minden következményei u. m. széklet, székülés, gyomorgöres, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalsam 1 üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen Ezen por megsünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva balsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr, bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 fnt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a netán készletben nem lévők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre be- küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.